

**Матеріали VI Міжнародної науково-
практичної
конференції викладачів і студентів**

**АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ БІОЛОГІЇ
ТВАРИН, ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА ВЕТЕРИНАРНО-
САНІТАРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ**

06-07 травня 2021 р.

ДНІПРО - 2021

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР БІОБЕЗПЕКИ ТА ЕКОЛОГІЧНОГО
КОНТРОЛЮ РЕСУРСІВ АПК
BIOSAFETY CENTRE
ТОВ «ПЛАЗМА 2016»**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної науково-практичної конференції
викладачів і студентів**

**АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ БІОЛОГІЇ ТВАРИН,
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ**

6-7 травня 2021 р.
м. Дніпро

УДК 619:636

Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і студентів (м. Дніпро, 6-7 травня 2021 р.). – Дніпро, 2021. – 114 с.

Викладено матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і студентів “Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи” з найбільш важливих напрямків сучасної ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи, яка відбулася 6-7 травня 2021 р.

Посвідчення про реєстрацію: № 278 від 31 березня 2021 р.

Редакційна колегія:

І. А. Бібен, Д. М. Масюк, І.Н. Громов, В. Н. Иванов, І. Kowalewska-Łuczak, М. Kuczaj,
J. Gruszczyńska, В. К. Костюк, М. В. Лещева, О. А. Ткаченко, Л. М. Степченко,
Н. М. Зажарська, Н. І. Сулова, С. М. Масліков, В. В. Глебенюк, К.О. Голда

Відповідальність за зміст і достовірність публікації несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Дніпровський державний аграрно-економічний університет, 2021

VI Міжнародна науково-практична конференція викладачів і студентів “Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи”, травень 2020

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
DNIPRO STATE AGRARIAN AND ECONOMIC UNIVERSITY
FACULTY OF VETERINARY MEDICINE**

**SCIENTIFIC RESEARCH CENTRE OF BIOSAFETY AND ENVIRONMENTAL
CONTROL AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX**

**BIOSAFETY CENTRE
LLC "PLASMA 2016"**

MATERIALS

**VI International Scientific and Practical Conference of
Teachers and Students**

**ACTUAL ASPECTS OF ANIMAL BIOLOGY, VETERINARY MEDICINE AND
VETERINARY - SANITARY EXAMINATION**

May 6-7, 2021

Dnipro

UDC 619:636

ACTUAL ASPECTS OF ANIMAL BIOLOGY, VETERINARY MEDICINE AND VETERINARY - SANITARY EXAMINATION: V International Scientific and Practical Conference of Teachers and Students (Dnipro, May 6-7, 2021). – Dnipro, 2021. – 114 p.

Materials are outlined V International Scientific and Practical Conference of Teachers and Students “Actual aspects of animal biology, veterinary medicine and veterinary - sanitary examination” the most important directions of modern veterinary medicine and veterinary-sanitary examination, May 6-7, 2021.

Registration Certificate: № 278, March 31, 2021

Editorial board:

I. A. Biben, D. M. Masiuk, Y.N. Hromov, V. N. Yvanov, I. Kowalewska-Łuczak, M. Kuczaj, J. Gruszczyńska, V. K. Kostiuk, M. V. Leshcheva, O. A. Tkachenko, L. M. Stepchenko, N. M. Zazharska, N. M. Suslova, S. M. Maslikov, V. V. Hlebeniuk, K.O. Holda

Responsibility for the content and authenticity of the publication are the authors of scientific reports and communications.

Проте Метрофет, сурфагон впливає на гормональний статус і стимулює інтенсивність післяотельної інволюції статевого, апарату більш ефективно ніж Метрофет, катозал та тривітамін.

Висновок: Застосування вітамінно-мінеральної добавки КАУ БРІК ЛАКТО у комплексі з тканинними препаратами має позитивний вплив на організм самки після отелення, який проявився у скороченні часу від отелення до першої охоти та відсотка заплідненості корів.

Список літератури

1. Грищук Г. П., Ковальов П.В. Відтворення тварин на прикладі одного з господарств Житомирської області. *Вісник ЖНАЕУ*. 2014. № 2 (46), т. 5. С. 23-28.
2. Diskin M. G., Sreenan J. M. Expression and detection of oestrus in cattle. *Reproduction Nutrition Development*. 40. 2000. P. 481–491. Doi:<https://doi.org/10.1051/rnd:2000112>
3. Грищук Г. П. та ін. Застосування тканинних препаратів при симптоматичній формі неплідності корів. *Наук.-техн. бюл. ДНДКІВП та кормових добавок*. Львів, 2015. Вип. 16, ч. № 2. - С. 361-366.
4. Evans A. C. O. Causes, prevention and management of infertility in dairy cows. *Achieving sustainable production of milk*. 2017. 3. P. 385–398. DOI: 10.19103/AS.2016.0006.20
5. Емброзе Дж. Фактори, що впливають на плідність корів. *Ветеринарна практика*. 2015. № 4. С. 38–46.

УДК 636.39.034:614.9

РЕЗУЛЬТАТИ АПРОБАЦІЇ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ДОБРОБУТУ МОЛОЧНИХ КІЗ В ДРІБНОТОВАРНИХ ГОСПОДАРСТВАХ

*Чумак С.В., асистент, Чумак В.О., канд.вет.наук, доцент
chumak.v.o@dsau.dp.ua*

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Вступ. Належні умови добробуту забезпечують виробництво високоякісної продукції тваринництва. Загально визнане визначення добробуту тварин – це стан повного психічного та фізичного здоров'я, коли тварина знаходиться в гармонії з навколишнім середовищем. На добробут тварин впливають середовище, у якому перебувають тварини, ресурси, які їм доступні, методи управління фермою. Тварини пристосовуються до цих факторів за допомогою поведінкових та фізіологічних реакцій. Традиційно моніторинг добробуту базувався на оцінках змісту проектної документації або забезпеченості потрібними ресурсами (годовля та водопостачання). Однак в останні десятиліття поширюється система критеріїв AWIN (Animal Welfare Indicators або показники добробуту тварин), які надають пряму інформацію про реакцію тварин на зовнішні впливи в конкретних умовах певного господарства (роботи Battini M., Can E., Tiezzi F., Vieira A. та інших протягом 2014-2020 рр.).

Метою було об'єктивно оцінити стан добробуту молочних кіз протягом лактації за міжнародними критеріями.

Матеріал і методи. Обстеження проводили тричі протягом року (весна, літо, осінь) в умовах господарства Дніпропетровської області. Використовували критерії, викладені у рекомендаціях «Застосування в Україні показників оцінки добробуту молочних кіз (перший рівень AWIN welfare assessment protocol for goats)», затверджені вченою радою ДДАЕУ (протокол № 5 від 17 грудня 2020 р.).

Результати. У фермерському господарстві найбільш часто виявляли тварин із зміною стану волосяного покриву – 13% під час першої та 3,5% під час третьої оцінки. Цей показник

характеризує дотримання двох принципів добробуту (“належного годування” та “доброго здоров’я”), він протягом року покращився у 4 рази. Черга біля годівниці – це показник принципу “належного годування”, при першому обстеженні виявляли у 1,2% стада, але потім уже не реєстрували. Сильна кульгавість та наявність абсцесів були виявлені у 7% стада. Обидва показники відображають принцип “доброго здоров’я”. Завдяки належним обробкам тварин ознак кульгавості при подальших спостереженнях не виявляли, а доля тварин із абсцесами знизилась удвічі. Два показники принципу “належного житла” - температурний стрес та стояння на зап’ясткових суглобах біля ясел, відхилення яких виявляли у 3,5% та 1,2% стада під час першого обстеження, були в нормальному стані вже під час другого спостереження. Принцип “відповідної поведінки” найбільш виразно відображає показник часу затримки першого контакту тварин із оцінювачем. Він скоротився при наступному обстеженні у 2,5 рази та зберігався на такому рівні. Показник усамітнення належить до характеристики одночасно двох принципів (“доброго здоров’я” та “відповідної поведінки”). При першому обстеженні виявлено його ознаки у 1,2% тварин, але потім уже не реєстрували. Ознак прояву порушення добробуту за двома ознаками не виявляли при усіх спостереженнях, а саме наявності тварин у черзі біля поїлки, що є ознакою тривалої спраги (принцип “належного годування”) та неналежний стан підстилки (брудна або волога) у загоні, що відображає комфорт при відпочинку (принцип “належного житла”).

Висновки. Таким чином, застосування обстеження забезпечило крім контролю за станом тварин також і надання уваги окремим елементам утримання та покращення відношення між людиною та тваринами. Вважаємо доцільним ознайомлення та широке впровадження простих та ефективних заходів контролю добробуту молочних кіз серед власників дрібнотоварних ферм.

ЖИТТЄЗДАТНІСТЬ МЕДОНОСНИХ БДЖІЛ ЗАЛЕЖНО ВІД РІВНЯ ВВЕДЕННЯ ДО ЦУКРОВОГО СИРОПУ ЦИТРАТУ Mg

¹Андрoшулік Р. Л. аспірант, ²Ковальчук І. І., д.вет.н., с.н.с.
, androshulikoxana@gmail.com

¹Інститут біології тварин НААН, м. Львів

²Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжизького

Актуальність. У сучасному бджільництві є отримання безпечної екологічної продукції, розроблення засобів і методів стимуляції розмноження і підвищення стійкості бджіл до різних збудників хвороб, а також захист від несприятливих умов навколишнього середовища. В останні роки проявляється тенденція до розширення застосування препаратів природного походження. Це дозволяє уникнути багатьох побічних ефектів, оскільки, механізми дії цих препаратів істотно відрізняються від хімічно синтезованих безпечністю і ґрунтуються на фізіологічній активації захисних реакцій організму. Одним із ефективних методів підвищення резистентності бджолиних сімей є використання у період підгодовлі органічних карбоксилатних комплексів, а саме цитратів біотичних мікроелементів. Враховуючи особливості впливу цитратів мікроелементів на життєздатність бджіл були проведені дослідження щодо ефективності використання у підгодовлі Mg у формі цитрату.

Мета дослідження. Дослідити вплив Mg у формі цитрату на життєздатність організму медоносних бджіл.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження проведені на бджолах карпатської породи в Інституті біології тварин НААН, що відібрані для досліду з лабораторної пасіки-віварію, на 4 групах бджіл, по 25-30 бджіл у кожній. Ізольовані у садках бджоли контрольної (I) групи одержували підгодовлю щоденно 1 мл 50 %-го цукрового сиропу і 1мл H₂O; II група